

Täysistunto

Tiistai 17.12.2024 klo 10.00—21.21

10.5. Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt esitellään puolustusministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 27.

Pääluokan yleiskeskustelua jatketaan tässä vaiheessa enintään kello 18.30 saakka. — Nyt ensiksi keskusteluun. Jaoston puheenjohtaja Ronkainen esittelee meille, viisi minuuttia, minkä jälkeen ministeri Häkkänen, viisi minuuttia.

Keskustelu

17.01 **Jari Ronkainen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Esittelen tosiaan pääluokkaa 27 koskevan budjettimietinnön.

Puolustusministeriön hallinnonalalle esitetään ensi vuodelle noin 6,5 miljardia euroa. Puolustusmenojen osuuden bkt:sta arvioidaan olevan noin 2,5 prosenttia. Pidämme valtiontalouden näkökulmasta hyvänä, että puolustusyhteistyöllä vahvistetaan Suomen yhteistoimintakykyä keskeisimpien kumppaneiden kanssa.

Puolustusvoimien toimintamenoihin valiokunta esittää noin 2,5 miljardia euroa, joka on noin 186 miljoonaa euroa enemmän suhteessa vuoden 24 talousarvioon. Valiokunta pitää tarpeellisena, että momentilta palkattavan henkilöstön määrä kasvaa 233 henkilötyövuodella vuoteen 24 verrattuna. Riittävä ja osaava henkilöstö on Puolustusvoimien suorituskyvyn edellytys materiaalsen valmiuden ohella. Pidämme myös tärkeänä, että varusmiesten hyvinvoinnista ja terveydenhuollon riittävästä resursoinnista, etenkin epidemioiden aikana, pidetään huolta. Kertausharjoitusten määrä tullaan hallitusohjelman mukaisesti pitämään toimintaympäristön vaatimusten edellyttämällä tasolla.

Puolustusmateriaalihankintoihin esitetään noin 1,5 miljardia euroa. Pidämme tärkeänä, että puolustusmateriaalihankinnat suunnataan aina, kun se on mahdollista, kotimaahan tehtyjen päätösten ja linjausten mukaisesti. Näin turvataan puolustuskykyä ja huoltovarmuutta kaikissa tilanteissa. Hankinnat kotimaasta lisäävät samalla työllisyyttä ja verotuloja, joten niillä on suuri kansantaloudellinen merkitys.

Viennin edistäminen: Viennin edistämisen saralla Nato-hankinnat ovat avautuneet täysimääräisesti suomalaisille yrityksille. Lisäksi valiokunta nostaa esiin, että valtioiden välisen puolustusmateriaalikaupan, johon liittyy erittäin kiinteästi kansainvälinen teollinen yhteistyö, toiminta on usein poliittista, joten yritykset tarvitsevat kotimaan puolustushallinnon tukea muun muassa maiden välisiin sopimusjärjestelyihin ja projekteihin osallistumiseen.

Monitoimihävittäjien hankintaa koskevalle momentille esitetään vajaata 1,9:ää miljardia euroa. Hävittäjähankkeemme etenee suunnitellusti, ja Suomi vastaanottaa ensimmäiset koneet vuonna 2025.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukeminen: Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukemiseen osoitetaan vajaan 9 miljoonaa euroa, josta suurin osa on MPK:n julkisista hallintotehtävistä aiheutuviin menoihin. MPK:n järjestämällä sotilailaisia valmiuksia palvelevalla koulutuksella sekä reserviläisten omaehtoisella toiminnalla on keskeinen rooli reservin sotilasosaamisen ja toimintakyvyn ylläpidossa ja kehittämisessä. Ampumaratojen saralla korostamme, että hallituksen tulee pitää kiinni hallitusohjelman linjauksesta turvata Suomen ampumaratojen toiminta ja edistää uusien ampumaratojen perustamista. Valiokunta lisää momentille 1 740 000 euroa, joista kohdennetaan muun muassa MPK:lle 800 000, Rauhanturvaajaliitolle 200 000 euroa ja Reserviläis- ja Reserviupseeriliitolle kummallekin 100 000 euroa.

Arvoisa puhemies! Haluaisin lopuksi vielä kiittää puolustusministeri Häkkästä hyvästä budjettiesityksestä ja valtiovarainvaliokuntaa sekä sen hallinto- ja turvallisuusjaostoa sujuvasta käsittelystä ja hyvästä yhteistyöstä mietintöä rakennettaessa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi ministeri Häkkänen, viisi minuuttia.

17.05 Puolustusministeri Antti Häkkänen: Arvoisa puhemies! Euroopan turvallisuustilanne on tällä hetkellä ja juuri, voi sanoa, näinä viikkoinakin aika historiallisen tärkeässä murroksessa. Lännessä on merkittävä poliittisen johtajuuden uusi tilanne, lievästi sanottuna, kun taas Venäjä on kyennyt etenemään sotilaallisesti Ukrainassa ja saanut omat liittolaisuuhteensa itse asiassa hyvinkin toimimaan Pohjois-Korean, Iranin ja Kiinan kanssa, joten kansainvälinen puolustuksen ja turvallisuuden suursäätila on, voisiko sanoa, hyvin hankalassa yleisasennossa, ja kehityskulku näyttää pitkälle tulevaisuuteen menevän vaarallisempaan suuntaan. Sen takia on tärkeää, että kun puolustuspolitiikan budjettia käsitellään, eduskunnassa säilyy mahdollisimman laaja päättäväisyys ja yksimielisyys puolustukseen panostamisen tärkeydestä. Kiitän tästä valiokuntaa ja jaostoa ansiokkaasta käsittelystä ja lausumasta.

Vuoden 25 talousarviossa, kuten tämän vuodenkin talousarviossa, tehdään lisäpanostuksia Suomen puolustuskykyyn, korvataan Puolustusvoimille Ukrainan tueksi luovutettua suorituskykyä ja katsotaan Natoon liittyviä kustannuksia sekä myös tuetaan valtionavustuksena maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toimintaa. Panostuksilla Naton läsnäoloon Suomessa mahdollistetaan Nato-jäsenyyden tuoma lisäarvo kotimaan puolustukseen. Naton pelotteen ja puolustuksen kehittäminen alueellemme ja liittolaisvelvoitteiden täyttäminen tulee nähdä pitkäjänteisenä työnä ja investointina maamme turvallisuuteen. Näin säästöjen aikakautena haluan kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että vaikka puolustukseen käytettävä rahamäärä nouseekin nyt, kyse on Ukrainan tukea lukuun ottamatta valtaosin aiemmin tehtyjen päätösten toimeenpanosta.

Puolustusministeriön hallinnonalalle esitetään tässä budjetissa yhteensä 6,5 miljardia euroa, ja tämä on noin 536 miljoonaa euroa kuluvan vuoden varsinaista talousarviota enemmän. Pääosin selittävänä tekijänä ovat nämä F-kolmevitoshävittäjien maksut. Vakiintuneen käytännön mukaiset hinta- ja kustannustasotarkistukset lisäävät puolustusministeriön hallinnonalan määrärahoja kokonaisuudessaan yhteensä 286 miljoonaa euroa. Inflaatiolla on siis vaikutuksensa, ja ne on täysimääräisesti korvattava, muuten materiaalihankinnat tai jotkut muut alkavat heikentämään meidän puolustuskykyä.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

Nato-jäsenyydestä aiheutuvia kustannuksia tässä budjetissa on nyt kokonaisuutena las-
kien yhteensä 158 miljoonaa euroa. Rahoitus liittyy läsnäoloon Suomessa, henkilöstöre-
surssilisäyksiin ja johtamisjärjestelmien kustannuksiin. Suomen maksuosuuksia Naton yh-
teisestä budjetista eli niin sanottuja Nato-jäsenmaksuja on budjetoitu 26 miljoonaa euroa.
Eli ne Nato-neuvottelutavoitteet, jotka meille puolustuksellisesti puolustushallinnossa ra-
kennettiin syksyn 23 aikana, joista sen jälkeen neuvoteltiin puoli vuotta Naton sisällä ja jot-
ka saatiin läpi, on nyt tuotu tähän budjettiin, ja täällä määrärahat on nyt viety konkreetti-
sesti yksittäisiin pykäliin.

Puolustusmateriaalihankintoihin on budjetoitu kokonaisuudessaan 1,5 miljardia euroa.
Tällä rahamäärällä kehitetään Maavoimien, Merivoimien ja Ilmavoimien suorituskykyä
pitkäjänteisesti ja systemaattisesti. Ukraina luovutetun suorituskyvyn korvaushankintoi-
hin on aiemmin myönnettyjen Ukrainan tilausvaltuuksien rahoitusosuuksina budjetoitu
261 miljoonaa euroa. On huomattavaa, että EU myöntää Euroopan rauhanrahaston kautta
jäsenmailleen korvauksia Ukraina luovutetusta sotilasmateriaalista. Tämä kattaa siis
osan Suomen luovuttaman materiaalin korvausarvosta. Ensimmäiset maksuerät EU:lta on
nyt saatu.

Puolustusvoimien toimintamenot nousevat ensi vuonna 163 miljoonaa euroa eli yhteen-
sä noin 2,5 miljardiin euroon kokonaisuudessaan. Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen
toiminnan tukemiseen ehdotetaan 10,7 miljoonaa euroa. Rahoituksella mahdollistetaan ve-
teraaniperinnetyön vaalimisen tukeminen sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulu-
tustoiminnan pitäminen lähes nykyisellä tasolla. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja
hallintomenoihin esitetään 65 miljoonaa, joka on vuoden 24 tasolla kokonaisuudessaan.
Vuoden 2025 talousarviossa puolustusministeriön hallinnonalan menot suhteessa vuodel-
le 25 ennustettuun bruttokansantuotteeseen ovat 2,5 prosenttia Naton laskentatavalla.
Voimme olla tästä erittäin tyytyväisiä myös kansainvälisessä viitekehyksessä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia ministerille. — Ja sitten
otetaan tähän debatti, eli kaikki, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, nousevat nyt
seisomaan ja painavat V-painiketta. — Ja sieltä ensiksi valiokunnan puheenjohtaja, edus-
taja Kopra.

17.11 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä nykyi-
sessä jännitteisessä geopolitiisessa turvallisuustilanteessa hallituksen esitys valtion vuo-
den 25 talousarvioksi on puolustusministeriön osalta vastuullinen ja tarpeellinen. Se osoit-
taa selkeästi, että kansallisesta puolustuksesta ei tingitä ja että Suomen puolustuskykyä ke-
hitetään määrätietoisesti osana yhteistä Naton puolustusta. Tässä suhteessa 10 plus minis-
terille ja ministeriölle budjetin laadinnasta. Ei moitteen sijaa.

Meillä on varmasti paljon teemoja, joista tässä tulemme keskustelemaan, mutta mielel-
läni avaisin tällä Ukrainan tuki -asialla: Financial Timesissa vastikään raportoitiin, että sii-
tä tuesta, rahasummasta, jota USA antaa Ukrainalle Ukrainan puolustukseen, noin 80 pro-
senttia käytetään kuitenkin USA:ssa, eli ostetaan amerikkalaisen teollisuuden tuotteita. Me
olemme nyt pitkään Ukrainaa tukeneet ja tietenkin tuemme niin kauan kuin tarpeen on, ja
kysymykseni oikeastaan on se, miten voisimme saada saman ilmiön aikaiseksi Suomessa,
että vahvistaisimme suomalaista puolustusteollisuutta tekemällä suomalaisilta yhtiöiltä
hankintoja Ukrainan hyväksi ja näin tukisimme Ukrainaa. Samalla saisimme sitten val-
miuksia täyttää Puolustusvoimien varastoja pahan päivän varalle.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten varapuheenjohtaja, edustaja Savola.

17.12 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen puolustus nojaa yleiseen asevelvollisuuteen, koulutettuun reserviin ja tänä päivänä myös Nato-jäsenyyteen — varsin tehokas, edullinen tapa järjestää maanpuolustus kotimaassa. Siitä huolimatta täytämme 2,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Kun verrataan Nato-maihin, niin vain 23 maata 32:sta on siinä kahden prosentin tavoitteessa, ja nythän sitten Natossa luultavasti tulee myös uusia linjauksia, että tätä summaa tullaan korottamaan jäsenmaiden osalta.

Toki meillä haasteitakin on. Niitä aina kuulemme liittyen esimerkiksi henkilöstön jaksamiseen, lisääntyviin rekrytointeihin, asevelvollisten etuuksiin ja sitten myös puolustus-teollisuuden investointeihin, pitkäjänteisyyteen, G2G-kauppoihin ja toivon mukaan siihen vahvempaan vientiin.

Mutta kysyisinkin ministerin arviota siitä, kuinka Natossa tähän yli kahden prosentin tavoitteeseen tullaan tulevina vuosina pääsemään, koska on aivan keskeistä, että koko liitto-kunta kantaa vastuun puolustuksesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kari.

17.13 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on paljon isoja asioita maanpuolustuksen ympärillä tapahtunut viime vuosien aikana, eikä vähiten tämä Venäjän raakalaismainen hyökkäyssota Ukrainaan, meidän Nato-jäsenyytemme ja niin edelleen.

Tällä hetkellä on käsittelyssä eduskunnassa ollut seurantaryhmässä puolustusselonteko, joka on osa ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekokokonaisuutta. Tässä puolustusselon-teossa, kun se aikanaan eduskuntaan tulee, käydään tarkemmin sitten läpi tulevaa puolus-tuksen suunnittelua. Meillä on valtavan isoja asioita siellä sisällä, ja tässä edustaja, varapu-heenjohtaja Savola viittasi jo tähän Naton kahden prosentin lattiatasoon ja mahdolliseen tulevaan tasoon.

Kysyisin teiltä, arvoisa ministeri: Miten näette tämän selonteon jälkeisen ajan? Millä ta-valla saisimme yhdessä rakennettua yli vaalikausien menevät tarkemmat askelmerkit sille, miten toteutamme budjettitason, miten huolehdimme hyvästä henkilöstöpolitiikasta, saam-me Puolustusvoimiin lisää työssä jaksavaa henkilöstöä ja tuettua henkilöstöä omassa työ-sään ja niin edelleen? Sen lisäksi vielä asevelvollisuuden kehittämiset ja näin poispäin. Mi-ten hoidamme tämän tarkemman ohjauksen tulevaisuudessa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen.

17.15 **Hanna Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelleenkin, myös osana Natoa, Suomen puolustus rakentuu vahvan asevelvollisuuden ja vahvan reser-vin varaan. Täällä on tietenkin keskusteltu paljon siitä, että meillä on tutkimustenkin mu-kaan maanpuolustustahto korkealla tasolla, mutta itseäni mietityttää, kuinka huolehdimme siitä, että se pysyy edelleen korkealla tasolla. Pitää huolehtia siitä, että järjestelmän hyväk-syttävyys suomalaisten keskuudessa säilyy hyvällä tasolla. Erityisesti nuorten parista kuu-luu viestiä siitä, että nykyinen järjestelmä, joka perustuu sukupuolen perusteella tulevaan

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

velvollisuuteen, ehkä koetaan hieman vieraaksi, ja esimerkiksi tälläkin hetkellä on kansalaisaloite, johon tulee allekirjoituksia siitä, että tätä muutettaisiin yhdenvertaisemmaksi ja tasa-arvoisemmaksi. Olisi tärkeää meidän täälläkin käydä keskustelua tästä ja pitää huolta siitä, että tämä järjestelmä kehittyy ajassa ja sen hyväksyttävyys säilyy.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen.

17.16 Jari Ronkainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen puolustuskykyhän perustuu asevelvollisuuteen, ja se on meille äärimmäisen tärkeää. Itse asiassa edustaja Holopainen puhui tästä elementistä, mikä minun mielestäni myös vaarantaa sen maanpuolustustahdon, ja olisi hemmetin hyvä, että me käytäisiin keskustelua tästä asiasta: mitä me tehdään?

Mutta se minun asiani: On äärimmäisen hyvä, että me koulutetaan 26 000 reserviläistä. Siis Suomen puolustusvoimat perustuvat reserviin, ja sitten tietysti materiaalihankintojen pitää olla kunnossa. Toki kansainväliset kumppanit ja yhteistyöt ovat tärkeitä, myös ne, ja henkilöstöäkin tarvitaan.

Hallitusneuvotteluissa käytiin keskustelua, ja hallitusohjelmaan tuli kirjattua reserviläisten varusteiden verovähennysoikeus. Sehän ei ole suoraan nyt teidän ministeriönne hallinnonala, mutta haluaisin kysyä: onko teillä tietoa, missä se mahdollisesti on kulkemassa ja onko sellaista suunnitteilla? Se olisi äärimmäisen tärkeätä, että näillä reserviläisillä olisi kunnan materiaalit käytössä silloin, kun he harjoittelevat tuolla isänmaan eteen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäkinen.

17.17 Riitta Mäkinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me tiedämme kaikki, miten perustavanlaatuisella tavalla turvallisuusympäristömme on muuttunut. Uskon, että ymmärrämme varmasti senkin, ettei Venäjän aggressiivinen toiminta välttämättä pääty Ukrainan sodan jälkeen. Mielestäni on ihan rehellistä sanoa ääneen myös se, että raadollinen totuus on se, ettemme voi sodan uhkaa sulkea tyystin pois Suomenkaan osalta, vaikka kuinka itse pyrkisimme rauhaa ylläpitämään ja edistämään.

Vaikka meidän oma puolustuskykymme on vahva, niin mielestäni on välttämätöntä, että nyt on Ilma- ja Merivoimien materiaalihankintojen jälkeen siirryttävä Maavoimien uudistamiseen, kehittämään meidän asevelvollisuuttamme ja korvaamaan Ukrainaan annettu materiaalituki täysimääräisenä ja luonnollisesti myös kantamaan vastuamme liittokunnan jäsenenä.

Arvoisa puolustusministeri, kysyisin teiltä: millaisin toimin hallitus varmistaa henkilöstön riittävyyden ja jaksamisen? Puolustusvoimien henkilöstömäärää on tulevana vuosina tarpeen kasvattaa suunnitelmallisesti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kokko.

17.18 Jani Kokko sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaaliturva on hieno asia, mutta ilman kansallista turvallisuutta sillä ei tee mitään, ja siksi on hyvä, että tässä maailmanajassa puolustuksesta, kriisinsietokyvystä ja kriisivalmiudesta pidetään huolta. Tähän tietysti olennaisesti liittyy myös tulevaisuudessa asevelvollisuuden kehittäminen entistä tasa-arvoisempaan suuntaan, että meillä on mahdollisimman laaja koulutettu reser-

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

vi käytössä sekä myös valmistauduttu mahdollisiin kriisitilanteisiin ja sillä tavalla koko ikäluokka on otettu haltuun.

Täällä mainittiin jo puolustusvälinehankinnat. Itsekin toivoisin ehkä tämmöistä tervettä kansallista itsekkyyttä vähän tässä asiassa, että siinä missä merkittävät eurooppalaiset valtat ostavat omilta tehtaaltaan, omalta tuotannoltaan, antavat Ukrainalle apua, täydentävät omia varastoja, niin mekin kykenisimme tekemään sitä samoin. Siitä hyötyisi suomalainen teollisuus, suomalainen aseteollisuus ja sen kehitys.

Lopuksi, arvoisa puhemies, nostaisin vielä esille erityisesti kriisinhallintaveteraanikeskuksen perustamisen, ja toivottavasti sitä asiaa kiirehditään ministeriön suunnalla. Nämä henkilöt ovat olleet valmiita antamaan kaikista tärkeimpänsä, oman elämänsä, rauhan ja ihmisyyden puolustamiseksi, joten tässä suhteessa he ansaitsevat kaiken tuen, mitä suomalainen yhteiskunta voi heille antaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savio.

17.20 **Sami Savio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 6,5 miljardin euron suuruinen puolustusmenojen osuus bruttokansantuotteesta on vuonna 2025 noin 2,5 prosenttia. Venäjän naapurimaana ja pitkän itärajan omaavana valtiona vähintään tämä panostus on välttämätön, kiitos siitä hallitukselle. Toisaalta myös yleisen asevelvollisuuden kustannukset tulisi laskea täysimääräisinä puolustusmenoihin, varsinkin jos Natossa päätetään nostaa puolustusvaade jopa kolmeen prosenttiin. Varautumista on tietenkin koko ajan vahvistettava, ainakin niin kauan kun Putin on Venäjällä vallassa.

Arvoisa puhemies! Talousarvioon sisältyy yhteensä noin 158 miljoonaa euroa Nato-jäsenyyden kustannuksia. Suuruusluokka on osapuilleen se, mikä eduskunnalle arvioitiin viime kaudella Nato-päätöstä tehtäessä. Summa on joka tapauksessa pieni verrattuna siihen tukeen, jota Nato-jäsenyys Suomelle tarjoaa tässä hyvin epävakaa tilanteessa.

Arvoisa puhemies! Toteaisin lopuksi vielä sen, että pitäisin järkevänä jalkaväkimiinojen palauttamista Suomen puolustusvoimien käyttöön. [Puhemies koputtaa] Se olisi kustannustehokasta tässä tilanteessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

17.21 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille, jaoston puheenjohtajalle ja valiokunnan puheenjohtajalle hyvästä työstä.

Lähden liikkeelle tiedustelulainsäädännöstä, joka tuli voimaan 2019 pitkän keskustelun ja lainsäädäntötyön jälkeen. Voisi sanoa, että lainsäädäntö tuli voimaan oikeastaan viime tingassa. Kansainvälinen tilanne on sen jälkeen kiristynyt ja muuttunut merkittävällä tavalla. USA antoi ennakkotietoa, mitä Ukrainassa tulee tapahtumaan keväällä 22, siis tiedustelutietoa, että Venäjä on hyökkäämässä. Näin sitten tapahtui.

Nato-jäsenyys on tuonut Suomelle tiedusteluun lisää valmiuksia, voimavaroja ja yhteistyömahdollisuuksia. Miten näette, että valtiojohto on hyötynyt tästä tiedustelulainsäädännöstä ja Nato-jäsenyyden tuomasta lisäarvosta siihen, ja mitä oppeja Ukrainan sota on tuonut tiedustelun näkökulmasta mutta myös esimerkiksi varustautumiseen liittyen, esimerkiksi juuri nämä jalkaväkimiinat, jotka on nostettu tässäkin esiin?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

17.22 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime hallituskaudella ostettiin Puolustusvoimille kuorma-autoja Saksasta ja sotilaskypäriä USA:sta. Nämä olisi voitu hankkia kotimaastakin. Nyt valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että puolustusmateriaalihankinnat suunnataan, aina kun se on mahdollista, kotimaahan tehtyjen päätösten ja linjausten mukaisesti. Näin turvataan puolustuskykyä ja huoltovarmuutta kaikissa tilanteissa.

Hankinnat kotimaasta lisäävät samalla työllisyyttä ja verotuloja, joten niillä on suuri kansantaloudellinen merkitys. Suomen materiaalista puolustuskykyä voidaan kehittää myös ulkomailta tehtäviin hankintoihin asetettavalla teollisen yhteistyön vaatimuksella, jota Suomi on vaatinut Laivue 2020 -hankkeessa ja F-35-hankinnassa. Valiokunta pitää tarpeellisena selvittää, miten teollisuusyhteistyön vaatimusten käyttöä ulkomailta hankittaviin järjestelmiin voidaan lisätä. Arvoisa puhemies, tästä haluan kiittää hallinto- ja turvallisuusjaostoa, kiitos siitä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitokset. — Edustaja Räsänen, Hanna.

17.24 Hanna Räsänen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen järjestämällä koulutuksella ja reserviläisten omaehtoisella toiminnalla on erittäin keskeinen rooli reservin sotilasosaamisessa. MPK onkin esittänyt valtionapuun kahden miljoonan korotusta.

Kysyisinkin nyt ministeriltä aivan suoraan: On melko kestävä tontti, että MPK:n toimintaa ja rahoitusta joudutaan täällä eduskunnassa vuosittain järjestelemään tämmöisellä kertaluontoisella rahoituksella. Aikooko puolustusministeriö sisällyttää MPK:n riittävän rahoituksen ministeriön pääluokkaan tulevina vuosina?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen.

17.24 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos puolustusministeri Häkkäselle. Olen tyytyväinen, että jalkaväkimiinoista ja Ottawan sopimuksesta nyt keskustellaan ja tehdään selvitystä. Ottawan sopimuksesta ei itse asiassa hyödy kuin hyökkääjä eli Venäjä, ja toisaalta Ukrainan ottaessa käyttöön jalkaväkimiinat Ottawan sopimus menettää itse asiassa vaikutuksensa.

Arvoisa puhemies! Olisiko, puolustusministeri, järkevää irtautua tästä Suomen johdolla? Uskon, että esimerkiksi Baltian maat ja Puola seurasivat meidän isänmaallista ratkaisumme.

Ja kolme nopeaa kysymystä. Reservin ikärajan nosto 65:een: saadaanko se toteutumaan ensi vuonna? Maavoimien ensimmäiset hankinnat, Sakon rynnäkkökiväärit: saadaanko ensimmäinen tilaus ensi vuonna?

Loppuun haluan kiittää hallinto- ja turvallisuusjaoston puheenjohtajaa, edustaja Jari Ronkaista ampumaratojen saamasta merkittävästä tuesta. Toistakymmentä ampumarataa saa ensi vuonna tukea, ja tällä tavalla kannamme omalta osaltamme vastuuta tästä tuhannen ampumaradan tavoitteesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Malm.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

17.26 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Savio täällä käytti arvokkaan puheenvuoron niin, että pohdiskeli varusmieskoulutuksen ja reservin kuluja. Minusta tämä on keskustelua, jota meidän täytyy tulevaisuudessa käydä juuri-kin siltä näkökulmalta, miten niitä meidän kustannuksiamme Natossa lasketaan. Ja oikeastaan tästä ajatuksesta pääsenkin seuraavaan: pystyisikö puolustusministeri avaamaan sitä, kuinka [Hälinää — Puhemies koputtaa] vientimalli mahdollisesti vaikuttaa nyt myös sotilaisiin? Vientimallillahan on vaikutukset myös sotilaisiin, kuten myös poliiseihin, ja tässä kokonaisuudessa, kun me mietimme, mitä meidän bruttokansantuotteesta lasketaan tähän Naton kahteen ja puoleen tai kolmeen prosenttiin, on varmasti kohtuullista selvittää juurimultia myöten, millaisia summia siellä sitten taustalla on.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindberg.

17.27 **Jarmo Lindberg kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maailmalla pidetään hengitystä, kun kaikki odottavat tammikuussa virkakautensa aloittavan presidentti Trumpin pyrkivän ratkaisemaan Ukrainan tilanteen puheidensa mukaisesti. Jos tulitauko ja rauha saataisiin jollakin aikataululla aikaan, olisi se tietysti erinomaista. Meidän kannaltamme se tarkoittaisi toisaalta sitä, että Venäjällä olisi joskus kyky palauttaa itärajamme taakse maavoimien joukkoja tyhjennettyihin varuskuntiin. Tämä vie todennäköisesti vuosia.

Meidän tulee pitää puolustusbudjettimme jatkossakin vähintään yli kahden prosentin tasolla bruttokansantuotteesta. Ilma- ja Merivoimien strategisten hankkeiden jälkeen seuraava painopiste on Maavoimissa. Maavoimien joukot ja kalusto on modernisoitava ennen kuin Venäjällä on edellytyksiä palauttaa Ukrainaan viedyt maavoimien prikaatit itärajamme taakse. Kysyisinkin ministeriltä: miltä tarvittava tuleva bruttokansantuoteosio näyttää tällä hetkellä olevan tiedon valossa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Reijonen.

17.28 **Minna Reijonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri, on varmasti oikea-aikainen se meidän Nato-päätös, mikä tehtiin eduskunnassa. On hyvä, että se tuli silloin tehtyä. Nyt voisi olla jo paljon hankalampaa. On hienoa, että ministeri on täällä paikalla.

Venäjä on aika kaamea naapuri. Meidän on huomioitava kuitenkin tämä sodan uhka. Totta kai, ei kannata pelotella ihmisiä sillä, mutta se realismi pitää olla, ja näin on Suomessa kyllä toimittukin.

Nyt oli hienoa, että nostettiin esille näitä kotimaisia hankintoja. Tässä jaoston puheenjohtaja Ronkainen nosti näitä kotimaisia hankintoja ja myös edustaja Mäenpää nosti. On tärkeää, että näitä pidetään esillä.

Todellakin Venäjän uhka on otettava ihan tosissaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen.

17.29 **Eerikki Viljanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiinnos- tus vapaaehtoista maanpuolustustoimintaa kohtaan on entisestäänkin kasvanut kuluneiden

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

kolmen vuoden aikana syistä, jotka me kaikki erittäin hyvin tiedämme. Vapaaehtoisella maanpuolustustyöllä on oleellinen osa niin maanpuolustushengen ylläpidossa kuin yhä enemmän myös aivan konkreettisessa tietojen, taitojen ja toimintojen harjoittelussa ja ylläpidossa ja uusien opettelussa. Edustaja Räsänen äsken esitti erinomaisen ja hyvin yksilöidyn kysymyksen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen määrärahojen turvaamisesta ja rahoituksen saamisesta varmalle pohjalle. Toivon tästä ministeriltä äärimmäisen selkeätä vastausta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen.

17.29 Jessi Jokelainen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Turvallisuustilanne Euroopassa on edelleen hyvin poikkeuksellinen Venäjän jatkaessa laiton hyökkäyssotaansa Ukrainassa. Viime maanantaina tässä salissa käsiteltiin ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa. Sen yhteinen viesti oli selkeä: Ukrainaa on tuettava, ja Suomen turvallisuudesta on huolehdittava.

Arvoisa puolustusministeri Häkkänen, sisäpolitiikkamme on myös tiukasti sidoksissa turvallisuuteemme. Tätä tosiasiaa ei voi mitenkään ohittaa tässä keskustelussa. Esimerkiksi hallituksen talouspoliittiset toimet kasvattavat yhteiskunnan eriarvoisuutta ja jatkuvat rasistimitapaukset aiheuttavat polarisaatiota. Kysynkin: miten tärkeänä te pidätte kansakuntamme koheesiota, kun puhutaan kokonaisturvallisuudesta?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

17.30 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen erityisen tyytyväinen siihen, että hallitus tukee maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toimintaa. Maanpuolustuskoulutusyhdistys saa lisämäärärahoja, ja reserviläistoimintaan panostetaan kansallisesti ja kansainvälisesti. Tämä työ on arvokasta, sillä se luo yhteishenkeä ja valmiutta koko kansalle. Samalla hallitus huolehtii ampumaratojen toimintaedellytyksistä. Ampumaradat ovat välttämättömiä niin Puolustusvoimille, reserviläisille kuin vapaaehtoisille maanpuolustajille. Me tiedetään, että metsästäjät ja urheiluampujat ovat meidän kenttäarmeijan selkäranka, eli kun mahdollisimman moni taistelija, sotilashenkilö, pääsisi harjoittelemaan ja treenaamaan ja pitämään ampumataitoa yllä, niin se on äärimmäisen tärkeää. Arvoisa ministeri, kysyn teiltä: onko meillä mahdollisuus jouduttaa vielä tätä ampumaratojen rakentamishanketta lisämäärärahoilla tulevina vuosina? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindén.

17.31 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Koska käsittelemme budjettia, niin aloitan ihan suoraan tuosta määrärahasta. 6,5 miljardia on 2,3 prosenttia 280 miljardista, joka on meidän bkt:mme. Jos se nostettaisiin kolmeen prosenttiin, niin se ero on kaksi miljardia lisää. En ota tässä kantaa siihen asiaan. Olen sitä mieltä, että maanpuolustukseen käytetään se raha, mikä siihen tarvitaan. Olennaista on se puolustuskyky. Nyt ei ole tärkeää se, että me kikkailemme niillä luvuilla ja esimerkiksi laskemme jollakin kertomella meidän asevelvollisuusjärjestelmälle jonkun hinnan ja sitten osoitamme, että meidän olemmekin jo kolmessa prosentissa. Jos me tarvitsemme lisää resursseja, niin me tarvitsemme.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

Mutta sitten toinen kysymys, hyvin erilainen kysymys. Se liittyy siihen, että jos oikein muistan, niin 70 prosenttia miespuolisista kaiki menee asevelvollisuutta suorittamaan ja heistä 20 prosenttia keskeyttää. Onko meillä oikeasti tällä hetkellä sitä todellista kykyä tässä? Tiedän, että maanpuolustustahto on Suomessa korkea, [Puhemies koputtaa] mutta tämä fyysinen kestävyys ja suorituskky minua huolestuttavat aika lailla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksiin. — Edustaja Lehtinen.

17.33 Rami Lehtinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vuoden 25 talousarviossa esitetään yli puoli miljardia enemmän rahaa puolustusministeriön hallinnonalalle kuin viime vuoden talousarviossa. Tämän myötä puolustusmenomme ovat 2,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Pelkästään sijaintimme takia meidän on pakko panostaa Puolustusvoimiin, mutta myös Nato saattaa tulevaisuudessa edellyttää nostoa nykyisen kahden prosentin vaatimukselle.

Eilen salissa kuultiin sieltä vasemmasta laidasta sellainen ehdotus, että Puolustusvoimien menoja pitäisi vähentää, ja mielestäni se on kyllä melko vastuutonta puhetta, kun otetaan huomioon, millaisessa maailmanajassa tällä hetkellä elämme. Koen, että meidän pitää nimenomaan panostaa lisää Puolustusvoimiin ja huolehtia samalla siitä, että meillä on riittävä pidäke mahdollista hyökkääjää vastaan. Näin on toimittava siksi, että voimme varmistaa jatkossakin sen, ettei Suomi enää koskaan joudu sotaan.

Arvoisa puolustusministeri, kysyisin: miten voimme varmistua siitä, että tästä kapenevasta ikäluokasta saamme myöskin Puolustusvoimiin ne parhaat yksilöt?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan vielä kaksi puheenvuoroa, ja sen jälkeen sitten ministerille viisi minuuttia. Ministeri saa vielä toisenkin puheenvuoron, mutta nyt ensiksi viisi minuuttia. — Ja nämä kaksi henkilöä ovat edustajat Päivärinta ja Rostila.

17.34 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos, ja kiitos myös ministerille. Faktahan on se, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut pysyvästi Euroopan turvallisuusympäristön. Venäjän kasvava aggressiivisuus tulee nyt ymmärtää osana laajempaa kansainvälistä kehitystä, jossa autoritatiiviset maat pyrkivät horjuttamaan läntisiä demokratioita. Meidän tulee olla valppaita ja varautuneita ihan kaikkien.

Ensi vuonna puolustusmenot nousevat noin 2,5 prosenttiin suhteessa bkt:hen. Voin sanoa, että tämä on hienoa, sillä meidän olemme nyt tässä esimerkkinä muille Nato-maille, sillä on selvää, että Euroopan on nyt viime hetkillä otettava suurempi vastuu omasta puolustuksestaan ja puolustuskyyvystään.

Kysyisinkin ministeri Häkkäselä — vaikka emme käsittele tässä nyt esimerkiksi Nato-maa Espanjan budjettia: minkälaisia keskusteluja te käynte siitä, että kun esimerkiksi Espanja sijoittuu nyt puolustusmenoissaan Nato-maiden häntäpäähän, niin miten heidät saadaan heräämään tähän samaan tilanteeseen, missä me elämme todellisuudessa, kun me tiedämme tilanteen, mikä on Venäjän kanssa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rostila.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

17.35 Onni Rostila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän ministeriä erinomaisesta budjetista. Olisin itsekkin kysynyt näistä puolustusmeno-osuuksien laskentatavoista, siis siihen liittyen, että kun Suomessa on tällainen omaleimainen, yleinen asevelvollisuusjärjestelmä, kun verrataan Nato-maitten enemmistöön, niin millä keinoilla ja argumenteilla sitten voidaan edistää sitä, että tämä tulisi täysimääräisesti ja reilusti huomioituksi tässä bkt-osuuden laskutavassa sitten tulevaisuudessa.

Toinen kysymys liittyy tosiaan tähän kotimaiseen pk- ja startup-sektoriin, jossa on kohutuullisesti kaksikäyttö- ja puolustusteknologiaa kehittävää yritysosaamista. Millä tavalla tähän pystyttäisiin satsaamaan puolustusbudjetin sisällä ja muutenkin, jotta me saataisiin sekä kehitettyä kotimaista puolustusteollisuutta että vauhditettua tietysti sitä kauan kaivatua kasvua? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten ministeri, enintään viisi minuuttia tässä vaiheessa.

17.36 Puolustusministeri Antti Häkkinen: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tästä Naton prosentinlaskentatavasta: Suomelle, kartasta johtuen ja sijainnista johtuen, naapurista johtuen, on olennaisinta se, että me tehdään kaikki meidän puolustukselliset arviomme nyt, siis kansallisen puolustuskyvyn ja kokonaisuomaanpuolustuksen kestokyvyn, liittokunnan yhteispuolustuskyvyn ja suorituskyykyjen ja puolustuskumppanuuksien tuottamien suorituskyykyjen kokonaisarvio suhteessa Venäjän ja heidän liittolaisiensa suorituskyykyihin ja uhka-arvioon. Me emme perusta siis Excel-taulukoihin tai numeroihin tavallaan tätä, mistä johtuu tämä, eli se perustuu, kuten PuVille ja UaV:lle tuolla montuissa kerrotaan, huolelliseen analyysiin siitä, mitä meillä voi olla vastassa pahimmissa tapauksissa.

Tämän takia me ei lähdetä myöskään Naton sisällä tähän laskennalliseen kikkailuun, koska kaikilla mailla on erityispiirteitä, joita ne haluaisivat, että huomioidaan, ja se tosiasiassa heikentää tätä suorituskyykyisten armeijoiden vahvistamista suorituskyyvyt edellä ja johtaa vain tähän laskentakikkailuun vuosi toisensa jälkeen. Tätä on yritetty aiempina vuosina, ja tämä on kerta toisensa jälkeen johtanut niillä mailla, jotka nyt alisuoriutuvat, kuten täällä edustaja Päivärinta mainitsi vaikka Espanjan, käytännössä yhä enemmän vain sen keskustelun kiihtymiseen, miten tämä laskentatavallisesti voitaisiin viedä eteenpäin. Joten meidän, jotka ollaan Natossa tuen saajia kriisitilanteessa — huom. tuen saajia — pitää ajaa vain sitä, että tämä tosiasiallinen puolustuskyvykkyys, joka ei tarkoita edes sitä prosenttilukua... Se prosenttilukuhan on vain indikaattori, paljonko vuositasolla investoidaan. Puolustuksen kyykykyyshän rakentuu siitä, että on vaikka 5—10 vuotta investoitu kovalla tasolla. Vasta sitten se puolustuskyvykkyys alkaa rakentumaan. Naton sisällä keskustelu käynnistyy varmasti puolustusministerikokouksessa, johon tulee ensimmäinen Trumpin hallinnon puolustusministeri helmikuussa. Uskoisin, että siitä tämä starttaa voimakkaammin.

USA:n Ukraina-tukeen liittyen, ja mikä on kotimaan Ukraina-tuen kuvio: Tällä hetkellä meillä on ollut suunnittelu ja erittäin perusteellinen, laaja-alainen valmistelu suomalaisen puolustusteollisuuden kanssa, miten tätä siirtymää tehdään kotimaan puolustusteollisuuden suuntaan hankintojen osalta, eikä niinkään enää suoria materiaaliluovutuksia, eli vähennetään sitä ja kotimaan teollisuuteen painotusta. Tätä on puoli vuotta nyt suunniteltu, neuvoteltu, hyvin vaikeassa talouden raamissa. Tässä mennään eteenpäin, ja hankintoja on jo tehty Ukraina-tuen osalta, mutta kotimaan puolustukseen liittyen me ollaan tehty jo sa-

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

toja miljoonia kotimaasta hankintoja, siis ajoneuvoja, ammuksia, kalustoa, isoja ammus-ten ylösnostohankkeita teollisuuden kanssa, mistä koko Suomi on hyötynyt. Ympäri Suo-meaa tulee näitä investointeja koko ajan — ja korkean teknologian investointeja: just kym-menien miljoonien investointi Bittiumilta Pohjois-Suomesta. Kovaa rautaa Patrialta, Nam-molta ammuksia. Satoja miljoonia on siis käytetty tähän koko ajan. Ja nyt muuten Naton teknologiahankkeisiin saatiin kolme suomalaista firmaa. Puolustushallinto sparrasi ne kon-dikseen, tarjottiin jeesiä ja apua, miten pitää teknologiaa ja kaksikäyttötuotteita mainostaa itse asiassa puolustuksellisesti. Eli saatiin tämä eteenpäin, ja viime vuonnahan me saatiin jo robottifirma sinne kanssa mukaan, eli paljon tapahtuu.

Yhdenvertainen asepalvelus, henkinen ja fyysinen kunto — erittäin merkittäviä haastei-ta tällä hetkellä nuorisolle. Eivätkä ne ole tietenkään vain armeijassa vaan nimenomaan yh-teiskunnassa laajemmin, ja se näkyy nyt niin, että enää 63 prosenttia miehistä kykenee lä-päisemään armeijan. Tällä hetkellä ei puolustuselontekoon ole tulossa sitä, että tulisi myös tällainen tasa-arvoinen asepalvelus. Mennään nykymallilla ja vahvistetaan nykyistä asepalvelusta ja vapaaehtoista mallia. Minä en missään vaiheessa kyllä tällä hetkellä usko siihen, että kannattaisi velvoittavuudesta luopua. Eli tämän pitää olla perustuslaillisesti velvoittavaa aina. Ja kenelle se on velvoittavaa, niin se on se seuraava kysymys. Vapaaeh-toisuuteen perustuen me ei voida maantieteestä johtuen meidän turvallisuuttamme raken-taa.

Verovähennysoikeus: PLM tukee, VM:ssä arvioinnissa. Itse pidän sitä hyvänä hankkee-na. Henkilöstön jaksamisesta on kirjaukset siellä tulevassa selonteossa. Seurantaryhmä tie-tää. Tiedustelulain hyödyt ovat merkittäviä. Meillä oli sitä ennen jo vahvat kyvykkyydet ja kahdenväliset kumppanuudet, mutta sitä viedään eteenpäin. Ottawan miinasopimuksen osalta meillä on ihan vakava pohdinta kesällä käynnistetty tästä. Ukrainan sodan oppien johdosta olen pyytänyt, että puolustushallinnossa tehdään laaja-alainen arvio [Puhemies koputtaa] jalkaväkimiinojen tarpeesta puolustuskäyttöön. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministerille tulee vielä toi-nenkin puheenvuoro, mutta sitten vielä jatketaan tätä debattia ja otetaan sieltä puheenjoh-tajisto elikkä edustajat Kopra, Savola ja Ronkainen. — Kopra.

17.42 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitos mi-nisterille hyvistä vastauksista.

Taitaa olla nyt ensimmäinen kerta tässä salissa, kun kehun edustaja Lindéniä, koska hä-nen puheenvuoronsa tästä laskentamekanismista, jolla nämä kulut pitäisi huomioida, oli erinomainen. Eli meidän pitää kiinnittää huomiota siihen, mitä sillä rahalla tehdään, mitä sillä saadaan, eikä ikään kuin uunottaa itseämme sillä, että kikkaillaan joku prosenttiluku.

Olimme valiokunnan varapuheenjohtaja Savolan kanssa Washingtonissa transatlantti-nessa konferenssissa Nato PA:n tiimoilta viime viikolla, ja siellä pikaisesti sivuttiin tätä sa-maa keskustelunaihetta. Hyvin nopeasti konsensustoteaminen oli sielläkin, että tämä on niin laaja kysymys, tämä laskentakaava on aikoinaan Natossa sovittu, ja siitä pidetään kiin-ni. Kenelläkään ei ole intressiä lähteä sitä muuttamaan kokonaisuutena, koska tiedetään, että mahdollisuus sotkun synnyttämiseen olisi siinä aika suuri. Eli tällä nykyisellä kaavalla varmaan tullaan menemään.

Suomen niin sanottuna etulinjan maana on tietysti pidettävä huoli siitä, että mikä tahan-sa se Naton vaatimus sitten onkaan, niin meidän on se täytettävä. Se on ainoa pohja sille,

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

että me voimme vaatia muilta Nato-mailta sitä samaa. Meidän on ensimmäisenä oltava jonnossa näyttämässä, että Suomi täyttää velvoitteensa ja panostaa puolustukseensa sen, mikä liittouman kanssa on [Puhemies koputtaa] sovittu.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savola.

17.43 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tästä isosta kuvasta meillä on yksimielisyys, ja hyvä niin, näin sen pitää olla. Tuleviin haasteisiin pystytään vastaamaan ainoastaan sillä tavalla, että tämä sali on niissä yhtenäinen.

Mutta kysyisin ministerin näkemystä ja mielipidettä. Tuossa kun oli ulkoministeriön pääluokan keskustelu, me kävimme aika seikkaperäisen salidebatin siitä, minkä hallinnonalan tulisi pääsääntöisesti vastata Nato-kysymyksistä, koska tällä hetkellä sekä ministeriöitten välisessä työnjaossa että täällä eduskunnan välisessä työnjaossa Nato-asiat, varsinkin täällä, ovat lopulta ulkoasiainvaliokunnan käsittelyssä, ja puolustusvaliokunta antaa sille lausunnon. Ja kun tiedetään se, että Nato on meillä osa maanpuolustusta, se on meillä osa arkipäivää, ja täällä käytettiin silloin termiä ”pois oppiminen”, eli meidän on tavallaan opittava pois tietyistä kysymyksistä, puhutaan sitten puolustuksesta tai meidän hallinnosta täällä, kuinka asioita käsitellään. Mutta missä määrin Nato-kysymykset teidän näkökulmastanne ovat siellä puolustusministeriön hallinnonalan käsittelyssä valmistelussa? Myöskin tästä resurssikysymyksestä haluaisin [Puhemies koputtaa] teidän mielipiteenne: tulisi-ko resursseja lisätä [Puhemies koputtaa] puolustusministeriön puolella nimenomaan tähän Nato-valmisteluun ja -käsittelyyn [Puhemies koputtaa] ja tähän -integraatioon liittyen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen.

17.45 Jari Ronkainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mehän tiedämme, että meidän reservin koko on se 900 000 ja sodanajan vahvuus 280 000, ja siellä tietysti on pieniä haasteita olemassa, kun tiedetään myös, että ikäluokat pienenevät. No, nythän kutsunnat ollaan laajentamassa koko ikäluokalle, ja minusta se on äärimmäisen hyvä asia. Sitä kautta toivottavasti saadaan enemmän naisia vapaaehtoisuuden kautta palvelukseen ja saadaan heille tietoa, ja samalla se on yhteiskunnan viimeinen tsekkauspiste näille nuorille, että missä mennään ja näin poispäin. Jos me mentäisiin siihen, että kaikki otettaisiin palvelukseen, niin luulen, että Puolustusvoimilla eivät resurssit riitä. Ei siellä ole varuskuntia riittävästi, ei kouluttajia ja näin poispäin. Sitten jos me mennään johonkin valikoivaan malliin, niin siinä on maanpuolustustahto se iso pointti, että jos motivoituneet eivät enää tulekaan valituksi ja sitten ne vähemmän motivoituneet pakotetaan.

Fyysinen kunto on yksi keskeytyksen peruste, ja kuitenkin meillä ovat sodankäynnin mallit muuttuneet ja meillä on palvelukelpoisuusluokissa varmaan vähän viilattavaa. [Puhemies koputtaa] Missä mallissa te olette tätä puolta miettineet? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kari.

17.46 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On aina hyvä kehua ja antaa positiivista palautetta muutenkin kuin joulun alla, ja haluan omalta osaltani antaa puolustusministerille, jos myös puolustusvaliokunnalle ja hallinto- ja turvallisuusjaostolle ja erityisesti niiden puheenjohtajille kiitokset hyvästä yhteistyöstä tämän vuoden osal-

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

ta — ja erityisesti ministerin puheenvuoroista liittyen niin tähän kahden prosentin bkt-tasoon kuin siihen, että emme pitäisi minkäänlaista, käytän termiä, huutokauppaa näitten asioiden lopullisten ratkaisuiden ja tosiasiallisten ratkaisuiden tekemiseksi vaan että selvittämme jalkaväkimiinat ja selvitämme kahden prosentin tavoitteet ja puolustussuunnittelun ja uhka-arvion pohjalta sitten teemme myös näissä asioissa ratkaisuja.

Muutama kysymys, ja toistan vielä sen aikaisemman: Näitä isoja asioita riittää. Miten varmistamme ylivaalikautisen yksituumaisuuden näiden isojen asioiden osalta?

Ja numero kaksi: Presidentti Niinistö teki erinomaisen hyvän selvityksen Euroopan unionin komissiolle turvallisuudesta ja myös laajan turvallisuuden osalta, ja hän nosti esiin nämä niin sanotut eurobondit puolustukseen. Miten itse kommentoitte, ministeri, [Puhemies koputtaa] millä tavalla kehittämällä vaikka yhteisvelkaa tänne puolustuksen suuntaan saisimme Suomesta enemmän kuin nettohyötyjän? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen.

17.47 Hanna Holopainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jatkaisin vielä tästä nuorten tilanteesta: On väistämätöntä, että nuorten yhä lisääntyvä pahoinvointi heijastuu myös kykyyn suorittaa varusmiespalvelus. Puolustusvaliokunta on nostanut esiin, että terveydenhuollon järjestämisessä on ollut saamiemme tietojen mukaan varuskunnissa merkittäviä puutteita tässä matkan varrella, ja myöskin Varusmiesliitto on nostanut esiin mielenterveyspalvelujen kehittämisen varusmiespalveluksen suorittamisen aikana, että se voisi merkittävästi vähentää keskeyttämisä. Myös kun esimerkiksi joissain muissa Pohjoismaissa on paremmat mahdollisuudet päästä tällaisiin mielenterveyttä tukeviin palveluihin, niin esimerkiksi Varusmiesliitto on ehdottanut, että varuskunnassa olisi mahdollisuus saada tukea siihen mielenterveyteen. Tämä ainakin joidenkin osalta voisi tukea sitä, että on henkistä kriisinkestävyyttä ihan suorittaa se varusmiespalvelus ja toisaalta myöskin oppia semmoisia taitoja oman mielenterveyden tavallaan kehittämiseen, jotka sitten ovat hyödyksi tietysti yhteiskunnassa ja elämässä myöhemminkin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen.

17.49 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vain turvallisessa maassa on mahdollisuus puhua taloudesta ja hyvinvoinnista. Emme koskaan saa ottaa itsestäänselvyytenä tämän maan itsenäisyyttä. Hallituksen prioriteetti on varautuminen ja turvallisuus, kuten tästäkin budjetista näemme.

On hienoa, että hallitus huomioi ampumaradat ja esimerkiksi Maanpuolustuskurssiyhdistyksen, jolle kohdistetaan vajaat 7,6 miljoonaa euroa.

Me olemme osa Natoa, ja kuitenkin yleinen asevelvollisuus on edelleen tärkein osa puolustustamme. Arvoisa puolustusministeri, ikäluokat pienenevät. Miten voisimme edistää Suomen peruskouluissa ja toisella asteella nuorten fyysistä ja psyykkistä kuntoa sekä maanpuolustustahtoa, jotta yleisen asepalvelun suorittavien määrää saataisiin kasvatettua? Osittain vastasittekin jo tuohon, mutta näettekö tarpeen esimerkiksi opetusministeriön reagointiin tähän asiaan tai vaikkapa muutoksiin opetussuunnitelman osalta?

Toinen kysymys: miten näette avaruusteknologian tilanteen ja vahvistamisen tarpeen puolustuspolitiikan osalta Suomessa?

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Hanna.

17.50 **Hanna Räsänen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri varmaan siellä toisessa vastauksessaan vastaa sitten tähän MPK:n rahoitukseen ja sen sisällyttämiseen pääluokan rahoitukseen. Mutta kysymys kuuluu oikeastaan tähän kokonaisturvallisuuteen liittyen: Eduskunnassakin on paljon puhuttu nykyään kyberuhkista ja tekoälystä. Ne vaikuttavat Suomen kokonaisturvallisuuteen ja myös maanpuolustukseen. Varsinkin nämä kyberuhkat ovat asioita, mitkä ovat monen ministeriön alla. Taitaa LVM:ssä olla se päävastuu. Olisin kysynyt ministeriltä: miten näette jatkossa kyberuhkiin varautumisen ja ennen kaikkea johtamisen sen osalta? Se koskettaa koko meidän kansalaisyhteiskuntaa. Käytännössä kyberuhkilla voidaan lamauttaa kansalaisyhteiskunta, mutta se on myös puolustuksellinen uhka. Näkisittekö siinä kehittämisen tarvetta tulevaisuudessa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen.

17.51 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Veteraaneja oli tämän vuoden alussa vajaat 2 000, keski-ikä yli 99. Vuoden lopussa on kunniakansalaisia enää noin tuhat. Viime vuonna päätimme nostaa tälle vuodelle rintamalisän 200 euroon. Kannamme huolen, annamme hoivan ja tuen viimeiseen iltahuutoon asti. Emme unohdakaan. Tammenlehvän Perinneliitto käynnistää perinnetyön tekemistä, ja eduskunta osoittaa myös siihen lisärahoitusta nimenomaan alueelliseen työhön.

Toinen maailmansota jätti jälkeensä yli 50 000 lasta ilman äitiä ja isää, sotaorvoiksi. Silloin valtio lupasi näille sotaan lähteneille naisille ja miehille, että kyllä valtio pahimmalla hetkellä kantaa vastuunsa ja huolehtii heistä, jotka orvoksi jäivät. Haluan kiittää tässä myös puhemies Paula Risikkoa pitkästä työstä sotaorpojen eteen, ja nyt eduskunta on tekemässä historiallisen päätöksen Kaatuneiden Omaisten Liiton tuen aloittamiseksi. Se on tärkeää vertaistukityötä näiden sotaorpojen kohdalla, jotka hekin alkavat olla jo hyvin iäkkäitä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Malm.

17.52 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Jatkan vielä hiukan henkilöstöstä ja rahoituksesta.

Kun viime vaalikaudella valmistelussa olleessa puolustuselonteossa linjattiin henkilöstön kasvattamisesta 500 henkilötövuodella ja tämä on sovittu toteutettavaksi vuoteen 26 mennessä, niin palaan nyt edelleen tähän kysymykseen siitä, kuinka sitten nämä henkilöstömenot on laskettu muun muassa tämän muuttuvan lainsäädännön näkökulmasta esimerkiksi vientimallin osalta. Toivoisin, totta kai, kuten me SDP:ssä toivomme, että tulevassa puolustuselonteossa parlamentaarisesti sitten linjattaisiin siitä, miten henkilöstömäärää aiotaan kehittää myös tulevina vuosina.

Haluan myös muilta osaltani kiittää totta kai tästä hyvästä keskustelusta mutta myös siitä, millä valiokunnan puheenjohtaja aloitti tämän keskustelun tästä puolustusteollisuudesta. Toivon, että tämä sparrailu aiheen tiimoilla jatkuu ja saisimme kaiken potentiaalin meidän teollisuudesta käyttöön tulevaisuudessa, olipa kyse sitten erikoisteräksistä tai droneista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eerola.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

17.53 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä keskustelussa on lähes kaikki tärkeät asiat Ottawan sopimuksen osapuolia myöten nostettu jo esille, mutta yksi hieman pienempi mutta mielestäni silti ihan tärkeä asia on sanomatta. Eli kun henkilö aloittaa asepalveluksensa, tai vaikka olisi jo sen kokonaan suorittanutkin, niin voi silti siirtyä reservistä niin sanotusti sivariin. Mutta sen sijaan sitten jos henkilö on jo aloittanut siviilipalveluksen ja vaikka suorittanut sen kokonaan ja tulee myöhemmin katumaapäälle ja haluaisi käydä armeijan, niin tämä ei sitten ihan niin vain helposti onnistukaan, jos onnistuu ollenkaan. Arvoisa ministeri, kysyisin tätä, oletteko miettinyt, olisiko tulevaisuudessa, etenkin kun ikäluokat pienenevät ja huomioiden tämä aiempi keskustelu, mikä tässä oli, mahdollista suorittaa asepalvelus vielä sen siviilipalveluksen jälkeen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

17.54 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomalaisia palvelee Ukrainassa vapaaehtoisina joitakin kymmeniä, ehkä jopa 200, vähän lähteestä riippuen. Ilmeisesti tällaista tilastoa ei luotettavasti ole kenelläkään edes käytössä, koska ihmiset ovat sinne menneet omasta tahdostaan, kuka mitäkin reittiä pitkin.

Varmaa kuitenkin on se, että he, jotka fyysisesti terveinä ja hengissä säilyvät, palaavat sieltä kotimaahan Suomeen. Osa on jo palannut, osa on pitemmän aikaa. Miten heidän ikään kuin tämä debriefing hoidetaan? On varmasti vakavia tilanteita, traumatisoitumista. Onko se nyt sitten vain, että terveyskeskuksen kautta haetaan, vai olisiko jotain yhtenäistä apureittiä mietittävässä, vaikka Suomen valtio ei heitä ole sinne lähettänytkään?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Nieminen.

17.56 Mira Nieminen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitokset ministerille tästä talouden selonteosta, ja kiitokset puolustuspoliittiselle ryhmälle ylipäättään myöskin tästä työstä. Siellä paljon vastauksia saatiin ja tullaan saamaan sitten myöskin eduskunnalle, kun se aikanaan ensi vuonna tulee.

Nostin siellä esille myös tämän kokonais kuvan siitä, että sisä- ja ulko-, turvallisuuspolitiikka tänä päivänä sekoittuvat toisiinsa, ja pidänkin tärkeänä, että talouden resurssit ja ylipäättään siellä nämä tehtävät, jotka ovat moninaiset, tulevat huomioiduiksi. Tämä oli myös nostettu siellä selonteossa esille, mutta tämä on äärettömän tärkeää kokonais kuvan kannalta.

Täällä on hyviä kysymyksiä tullut jo monia, jotka tässä jo menivät itsellenikin, ja niihin varmaan vastauksia saadaan, mutta siviilipalveluksesta ja sen kehittämisestä tässä edustaja Eerola nosti myös mahdollisuuden käydä jossain vaiheessa myöhemminkin sitten uudelleen, mutta lähinnä tästä kehittämisestä kysyn, että meillä on tarkoituksenmukaiset tehtävät.

Kiitos siitä, että olette nostaneet esille kansalaisten varautumista. Näin vapaaehtoisen maanpuolustuksen itse käyneenä toivon myös, että naiset käyvät armeijan, mutta en halua siitä mitenkään pakollista, eli pidetään se vapaaehtoisena. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan vielä neljä kappaletta — Lindberg, Reijonen, Savola ja Holopainen — ja sitten ministerin vastaus. — Lindberg.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

17.57 **Jarmo Lindberg kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä Suomen puolustuksessa aina esitetään suuri reservin määrä, 280 000, joka on suurempi kuin kaikissa muissa Pohjoismaissa yhteensä, mutta meidän aktiivihenkilöstön määrä on tällä hetkellä noin 13 000, minkä vuoksi tämä meidän suhdeluku, aktiivihenkilöstön määrä suhteessa siihen suureen reserviin, on poikkeuksellinen. Jostain pitää saada valmiuden kohottamistilanteessa ne kolmivuorotyön tekijät, ja jostain pitää saada ne kertausharjoituskouluttajat, ja kysyisin ministeriltä: mikä on realismia nyt sitten aktiivihenkilöstön määrän nostamisessa, ja mitä työkaluja on tämän suhdeluvun parantamiseksi, niin että ei olisi poikkeuksellisen vähän aktiivihenkilöstöä suhteessa poikkeuksellisen suureen reserviin?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Reijonen.

17.58 **Minna Reijonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskunnan on tärkeintä turvata kansamme turvallisuus, ja puolustus on erityisen tärkeä asia siinä. Reserviläisiä on hyvä saada paljon sinne, ihmisiä toimimaan siellä reservissä.

Ampumaradat ovat myös äärettömän tärkeä asia, ja on hyvä, että eduskunta antaa nyt lisärahaa ampumaradoille.

Itä-Suomessa myös koemme, että se itäraja on kuitenkin semmoinen tavallaan pelottavakin asia, ja varmasti tuolla Pohjois-Savossa ja Kuopiossa ollaan iloisia, kun tähän on rahoitusta tulossa.

Olisin ministeriltä mielelläni odottanut vastausta tähän Eerolan kysymykseen. Tämä edustaja Eerolan kysymys oli erittäin hyvä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten Savola, Holopainen, Kari ja Kopra, ja sitten ministeri.

17.59 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Haluan oikeastaan kiittää ministeriä tästä kuluneesta vuodesta ja syksystä ja hyvästä vuorovaikutuksesta, mitä on meille valiokuntaan päin, ja erityisesti valiokunnan jäseniä puheenjohtaja Kopran johdolla.

Edustaja Kari käyttää usein nimitystä ”korsuhenki”, ja se on meillä valiokunnassa ollut. Kaikki päätökset on tehty pääsääntöisesti yksimielisesti, tai on keskusteltu niin kauan, että on löydetty yksimielisyys, ja sillä on iso arvo Suomen puolustuksessa. Uskon, että ensi vuonna, kun meille tulee isoja asioita käsittelyyn — meillä on sekä lainsäädäntöä että myös puolustusselonteko, ja varmasti tämä jalkaväkimiinakysymys on kanssa semmoinen, jota me valiokunnassa käsittelemme — meidän on helppo yhteisymmärrystä löytää ja sen kautta tehdä myöskin yksituumaisia päätöksiä ja viedä meidän puolustusratkaisuja eteenpäin. Haluan tästä vuodesta kollegoita kiittää.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen.

18.00 **Hanna Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös minä haluan kiittää hyvää keskustelusta kollegoita. On hyvä, että näistä tärkeistä asioista voidaan käydä hyvässä hengessä keskustelua.

Kysyisin vielä sitä kokonaisuutta, että kun meillä on lainsäädännössä maanpuolustusvelvollisuus, joka koskee kaikkia, niin sitten kuitenkin esimerkiksi naisilla, jotka eivät ole

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

suorittaneet varusmiespalvelusta, on paljon vähäisemmät mahdollisuudet saada koulutusta ja osaamista tämän maanpuolustusvelvollisuuden täyttämiseen — viitataan tällä siihen, että meillä on mahdollisuus osallistua ainoastaan MPK:n ja Naisten Valmiusliiton järjestämään varautumis- ja turvallisuuskoulutukseen, mutta kuitenkin tässä on semmoinen epäkohta, että tähän niin sanottuun VARTU-koulutukseen ei voi tällä hetkellä saada valtion tukea. Puolustusvaliokunta on omassa lausunnossaan nostanut esiin kysymyksen siitä, että pitäisi selvittää, millä edellytyksillä tähän voitaisiin ohjata valtion tukea. Myöskin sitä on nostettu esiin, että naisten roolin poikkeusoloissa selkeyttämiseksi tarvittaisiin tällainen turvallisuusrekisteri, ja olisin kysynyt ministeriltä: onko tietoa, eteneekö tämä hanke?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

18.01 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Herra ministeri! Edustaja, kenraali Jarmo Lindberg ehti jo vähän kysyä osan kysymyksistäni, mutta ehkä vähän laajennan vielä.

Koulutetun henkilöstön kouluttaminen kestää jo vuosia — upseereiden, varsinkin ammattitaitoisten ja pitkälle koulutettujen upseereiden, kouluttaminen jopa kymmenen vuotta tai kymmeniä vuosia, ennen kuin tehtävä on kaikilta osin valmis. Mutta myös aliupseereiden puolella me olemme jo useamman vaalikauden paikanneet aliupseerivajetta sotiin sotilailla, jotka koulutuksen tasolta ovat verrattavissa lähinnä hyvin koulutettuihin varusmiehiin ja tuleviin reserviläisiin.

Olisin kysynyt ministeriltä tämän koulutetun aliupseerijoukon laajentamisen aikataulusta, koska me tarvitsemme niin peruskoulutusvaiheeseen, joukkotuotantoon kuin kertausharjoituksiin koulutettuja aliupseereita. Olen useampana vuonna sanonut, että tämä sotiin sotilaiden käyttäminen on vähän kuin purukumipaikka vuotavaan renkaaseen. Millä aikataululla saamme tämän paikan korjattua? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kopra, olkaa hyvä.

18.02 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministerille tuli jo arvosana annettua ensimmäisessä puheenvuorossa, mutta toistan vielä kiitokseni hänelle sekä tietysti hallinto- ja turvallisuusjaoston puheenjohtajalle, edustaja Ronkaiselle, jonka määrätietoisessa otteessa sitten tätä budjettia käsitelimme siellä ja vähän säädimme vielä paremmaksi, sekä tietysti valiokunnan varapuheenjohtajalle että valiokunnan jäsenille.

Tähän edustaja Karin puhumaan ja esille nostamaan korsuhenkeen haluaisin sen sanoa, että se on sellainen yhteishenki ja sellainen arvo, jonka eteen meidän kannattaa kaikkien tehdä vähän töitä, että se saadaan säilymään. Erityisesti esimerkiksi nyt, kun ilmeisesti hallitus antaa puolustuselonteon vielä ennen joulua ja me pääsemme sitten joulutauon jälkeen käsittelemään sitä valiokunnassa, siinä sitten taas mitataan sitä yhteishenkeä, ja toivottavasti me sen mallikkaasti teemme. Tiedän kyllä, että tämän porukan kanssa se mainiosti onnistuu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Hyvä, kiitoksia. — Ja sitten ministeri, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

18.03 Puolustusministeri Antti Häkkinen: Arvoisa puhemies! Ensinnä edustaja Savolan kysymys tästä Nato-asioiden käsittelystä: En ota kantaa, miten eduskunnassa näitä kannattaa käsitellä — pyrin nauttimaan eduskunnan luottamusta ja jätän siihen kommentoimatta — mutta se, miten näitä valtioneuvostossa käsitellään, menee niin, että Natossa asiat, kaikki päätökset, kulkevat hyvin pitkälti joko ulkoministeri- tai puolustusministerikokousten kautta. Kaikki päätökset tehdään jommassakummassa. Huippukokoukset ovat solidaarisuudenosoituskokouksia, joissa tietysti päätösasiakirjat tuodaan, mutta ne on pääosin päätetty näissä puolustusministeri- tai ulkoministerikokouksissa. Naton sisältöasioista puolustuksen ja pelotteen asiat, jotka ovat Naton ydintoimintaa ja merkittävästi suurin osa sitä Naton perustoimintaa, ovat puolustusministeriputken asioita, jotka ovat puolustusministeriön juridisella vastuulla johtaa ja valmistella puhtaasti valtioneuvostossa. Ja sitten tietysti tehdään yhteistyötä ulkoministeriön ja tasavallan presidentin ja pääministerin ja muiden kanssa, mutta puolustusministeriö johtaa niitä.

Palveluskelpoisuusluokkien osalta: Ensi vuonna siis viedään nyt vauhdilla eteenpäin tätä asevelvollisuuden kehittämisohjelmaa, jossa myös palveluskelpoisuusluokkia kehitetään. Se on Puolustusvoimien sisäistä työtä, jota me tietysti sitten ohjeistamme ja ohjaamme, jotta yhä useampi kykenisi suorittamaan sen loppuun. En kannata yleisesti yhteiskunnassa vaatimustasojen laskua — päivähoidossa tai korkeakouluissa tai armeijassa — mutta jotain tälle on tehtävä. Siis jos vaatimustasoa lasketaan, niin yleensä suorituskky laskee sen mukaisesti. Siinä pitää olla tarkkana, ettei sitten vain madalleta rimaa myös siltä A-ryhmältä niin, että yhtäkkiä kaikki vain tottuvat siihen, että kukaan ei kohta juokse kahta tonniakaan Cooperissa.

Isojen asioiden ylivaalikautisuus. Olen valmis tätä pohtimaan. Katsotaan puolustusse-lonteon yhteydessä tai sen jälkeen, miten tätä voitaisiin prosessoida.

Niinistön esitys mahdollisesta yhteisvelasta: Pitää erottaa se, että kansalliset perustavanlaatuiset puolustusmenot pitää jokaisen hoitaa omasta kansallisesta budjetistaan. Talous pitää laittaa kuntoon jokaisessa jäsenmaassa ja sitä kautta rahoittaa menot, mutta yhteiset isot eurooppalaiset hankkeet voivat olla eri korissa, ilmaohjuspuolustus ja muutamat muut.

Maavoimien uudistaminen — edustaja Heinonen kysyi. Nyt lähdetään näitä viemään puolustusselonteon kautta eteenpäin. Käsiaseperhe, Sakon investoinnit, muut — nämä ovat heti sitten tässä alkumetreillä edessä.

Siviilipalveluksen kehittäminen. Siviilipalveluksen kehittämistä varten puolustusministeriö ja työ- elinkeinoministeriö tekevät yhteistyötä. Ensi vuoden aikana tästä tullaan tekemään linjauksia. Tämä on nyt yksi kysymys, jonka Eerola nosti esiin ja joka tullaan siellä sitten ratkaisemaan.

Kokonaisturvallisuusrekisteri, jossa olisivat laaja-alaisesti muutkin kuin vain asevelvolliset. Voitaisiin rekisteröidä, mitä sellaista osaamista heillä on, jolla he voivat osallistua kokonaisturvallisuuden tuottamiseen. Tätä hanketta vien eteenpäin. Se on vähän useamman hallinnonalan yhteistoiminnassa tapahtuva.

Nuorten kunto ja maanpuolustustahto kouluissa. Me viemme eteenpäin Liikkuva Suomi -hanketta hallituksessa. Puolustushallinnon näkökulmasta on tärkeää, että nuorisolle ennen inttiä myös tulee valmennusta siitä, mitä intti tarkoittaa. Se ei ole vain paperityötä, vaan siellä pitää kyetä toimimaan maastossa ja kestämaan väsymystä ja näin pois päin. Tätä nyt kehitetään meidän puolella.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

Avaruuspuolustusta kehitetään, ja puolustusselonteossa tulee olemaan siihen kirjauksia. Tämä on Suomelle erityisen vahva painopistealue. Meillä on satelliittifirmoja ja muuta osaamista. Tätä kehitetään tulevina vuosina.

MPK:n rahoitus. Julkisen talouden suunnitelman yhteydessä katsotaan vähän pitkäjän-
teisemmin, miten tehdään vapaaehtoisen maanpuolustuksen syventämis- ja kehittämistyö-
tä. Meillä on nyt siis tästä tämmöinen työryhmä käynnissä, pohtimassa tätä — perus-
teellisempaa, vähän laajempaa pohdintaa — ja se käydään sitten puolustusvaliokunnan
kanssa hyvin tarkkaan läpi.

Kyberuhkien torjunta ja kehittäminen. Puolustusselonteossa on sinne kirjauksia. Kyber-
puolustusta ei tulla ulottamaan kaikkialle yhteiskunnassa. Siihen ei ole kenelläkään rahaa
eikä resurssia. Se on edelleen firmojen asia pääosin vaikka oma kyberturvallisuus järjes-
tää. Mutta tätä viedään eteenpäin laaja-alaisesti.

Henkilöstön suhde ja reservin koko, kysymys, joka tuli useassa puheenvuorossa. Puo-
lustusselonteossa ja puolustushallinnon sisäisellä ohjauksella olemme tehneet suunnitel-
man henkilöstön määrien kasvattamiseksi. Koulutusmääriä on nyt siis nostettu jo, myös
kadettikoulussa. Tämä suunnitelma on etenemässä aika hyvin, mutta on ihan selvä, että sii-
nä tulee olemaan haasteita. Me mennään aika rimaa hipoen.

Sitten lopuksi vain edustaja Heinosen kysymys veteraaneista, sotaorvoista. Myös tämä
veteraanityön vaaliminen on puolustusministeriön uusi kunniatehtävä ensi vuoden alusta.
Jokaisesta pidetään huolta loppuun asti, ja sen jälkeen perinnetyötä tullaan vaalimaan mah-
dollisimman hyvin ja mahdollisimman laajalla ja yhtenäisellä tavalla. Perinnetyö ja vete-
raanien muisto on keskeinen osa meidän tämän päivän maanpuolustusta. Kun me ymmär-
retään historia, niin me osataan tehdä oikeita päätöksiä.

Kiitän vielä kaikkia puoluekannasta riippumatta erittäin vahvasta yksimielisyydestä ja
hyvästä yhteistyöstä puolustuksessa. Jatketaan tätä samaa päättäväisyyttä ensi vuonna ja
lähetetään tästä viesti vähän ulkomaillekin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja sitten siirrymme puhujalistalle. — Edustaja
Hoskonen, olkaa hyvä. Hoskonen on poissa. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

18.10 Jari Koskela ps: Arvoisa herra puhemies! Venäjän toiminnan takia turvallisuudes-
ta on jälleen tullut keskeinen poliittisen keskustelun aihe. Suomen onneksi meillä kaikki
puolueet näkevät puolustuspolitiikan tärkeyden ja ovat sitoutuneet niin Suomen puolustuk-
seen kuin Ukrainankin tukemiseen. Tämä on valitettavasti länsimaissa enemmän poikkeus
kuin sääntö.

Puolustuspolitiikan suhteen ei pidä ajatella pelkästään kaikkea sitä, mitä tämän käsitte-
lyssä olevan pääluokan alta löytyy, vaan on huomioitava kokonaisuusturvallisuus, joka lä-
pileikkaa käytännössä kaikki politiikan sektorit ja budjetin pääluokat. Tämä kokonaisuus-
turvallisuuteen pohjautuva ajattelu onkin Suomessa hyvin sisäistetty, ja ulko- ja turvalli-
suuspolitiikasta vastaavat henkilöt hyvin vievätkin tätä ajattelua myös liittolaismaihimme.

Arvoisa puhemies! Nyt kun olemme Natossa, tulee Itämeren turvallisuuspoliittinen mer-
kitys kasvamaan entisestään, ja tämän myötä Suomen läntisten osien merkitys kasvaa
myös. Maakunnista Satakunta on strategisen sijaintinsa takia keskeisellä paikalla. Suo-
menlahden satamat sijaitsevat lähellä Venäjää ja ovat siten alttiita häiriöille. Siksi Turun,
Rauman, Porin ja Vaasan satamien merkitys kasvaa. Turun satamallakin on omat haasteen-
sa ahtaasta saaristoreitistä ja Venäjän Ahvenanmaan-konsulaatin valitettavasta läsnäolosta

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

johtuen. Hallitus on hyvin linjannut, että yhteyksiä Ruotsiin ja Norjaan on parannettava, ja silloin näiden kaikkien läntisten satamien asema on huomioitava nykyistä paremmin. Hallitus tavoittelee Naton toimintojen, kuten osaamiskeskusten, sijoittamista Suomeen. Myös sotilaallista liikkuvuutta edistetään, ja tähän on mahdollista saada rahoitusta myös EU:n military mobility -rahoitusvälineestä. Pystymme sitä kautta saamaan EU:lle maksamiamme jäsenmaksuja takaisin. Nythän EU:lta saatiin 50 miljoonaa raja-aitaan, mikä oli hienoa.

Hallituskaudella panostetaan erityisesti Maavoimien uudistamiseen. Suurin Maavoimien yksikkö sijaitsee Porin prikaatin, Säkylän ja Niinisalon varuskunnissa. Niinisalossa on pisimmät tykistön ampumaharjoittelualueet Euroopassa Rovajärven harjoitusalueen jälkeen. Yhteisharjoituksia Nato-joukkojen kanssa on käyty jo ennen Nato-jäsenyyttä, ja muutamaan näistä olen itsekkin päässyt tutustumaan. Satakunnassa on hyvät puitteet Puolustusvoimille ja Nato-harjoituksille. Porin lentokentälle on vuosien saatossa laskeutunut miehistön- ja kalustonkuljetuskoneita, ainoastaan suurimmat, Antonov-kokoluokan koneet eivät kykene 2 300 metrin kiitotielle laskeutumaan. Porissa on lisäksi osittain valmiina harjoitusalue pelastushenkilökunnalle. Aluetta entisestään kehittämällä poliisit, palomiehet, Puolustusvoimat, Raja ja Nato-joukot voisivat harjoitella siellä entistä enemmän.

Porin syväsatama pystyy ottamaan vastaan sotilaskalustoa ja -kuljetuksia. Satamasta on valmis ratapohja Niinisalon harjoitusalueille. Toistaiseksi vain valitettavasti kiskot puuttuvat. Pori—Niinisalo—Parkano-radan kuntoon laittaminen on varmasti sotilaallisen liikkuvuuden kannalta keskeinen tuleva investointi. Juuri parhaillaan radasta tehdään tarveselvitystä, joka valmistuu toivottavasti tämän vuoden aikana tai ensi vuoden alkuun. Yhteys päärataan olisi ensiarvoisen tärkeä. Yhteisissä harjoituksissa ovat myös useasti mukana Hämeenlinnan panssariprikaatin joukot, joiden siirto harjoitusalueille kiskoja pitkin käy paljon helpommin kuin kumipyörillä.

Arvoisa herra puhemies! Rataa kannattaisi myös toisessa vaiheessa jatkaa aina Parikkalaan saakka, jolloin se toimisi hyvin huoltovarmuusratana ja teollisuuden raaka-ainevirtojen reittinä.

Me Satakunnassa olemme valmiita ottamaan paikan keskeisenä Nato-maakuntana. Alueen päättäjät ja kunnat ovat tähän valmiita, ja myöskin yhteistyöhön, joka on jo tähänkin asti toiminut saumattomasti Porin prikaatin kanssa. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

18.15 Juha Mäenpää ps: Arvoisa herra puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Budjettivallan käyttäminen on lainsäädäntövallan ohella toinen eduskunnan perustehtävistä. Eduskunta käyttää budjettivaltaansa ennen muuta käsittelemällä valtion talousarvion. Se onkin tämän viikon pääaiheena täällä eduskunnassa. Keskitymme tällä hetkellä juuri puolustusministeriön hallinnonalaan, ja huomenna me äänestämme siitä.

Meille on jaettuna tämmöiset esitykset, joissa on vastalauseen lausumaehdotukset. Kiinnitin huomiota täällä erääseen kohtaan, joka pikkusen ihmetyttää. Aihetta käsittelevää valtiovarainvaliokunnan mietintöä lukiessani silmiin osui kerrassaan omituinen yksityiskohhta. Oppositiopuolue keskusta esittää vastalauseen lausumaehdotuksessa seuraavasti: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto huolehtii siitä, että lyijykieltoasetus ei vaaranna maanpuolustusta.”

Arvoisa herra puhemies! Esitin puolustusvaliokunnassa vuonna 2020 kriittistä kirjausta Euroopan unionin lyijyasetukseen liittyen. Vasemmistoliiton Markus Mustajärven epäsuo-

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

ralla tuella ja kokoomuksen edustaja Heinosen suoralla tuella tämä hyväksyttiin sinne lausuntoon hallituksen vuosikertomukseen vuodelta 2019. Se on siitä lähtien toistunut vuosien aikana puolustusvaliokunnan kaikissa tärkeissä asiakirjoissa yhteisenä puolustusvaliokunnan kantana.

Arvoisat keskustalaiset kansanedustajat, miksi ihmeessä tämä lyijykieltoasia on hallitukselle esitettävässä vastalauseessa? Eikö vastalauseen idea ole vastustaa jotain tai tuoda keskusteluun joku uusi avaus? Mitä te tällä vastalauseen lausumaehdotuksella tarkalleen ottaen tässä vastustatte? Tehän tässä vain kerrotte sen, mikä on hallituksen ja itse asiassa koko eduskunnan linja. Ihmettelen kyllä keskustapuolueen tapaa lähteä valjastamaan tämä maanpuolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta tärkeä asia halpamaisen oppositiopolitiikan työkaluksi.

Hämmästelen asiaa erityisesti siksi, että puolustusvaliokunnan antaessa yksimielistä lausuntoa valtiovarainvaliokunnalle käsittelyssä olevaan valtion talousarvioon 2025 keskustalaiset puolustusvaliokunnan jäsenet hyväksyivät 22.10.2024 lausunnon, jossa lyijykieltoasetuksesta ei sanota sanaakaan. Jotenkin kummasti lyijykirjaus on löytänyt tiensä kuitenkin valtiovarainvaliokunnan mietintöön, vaikka puolustusvaliokunnassa eivät edes keskustalaiset jäsenet ole kirjoittaneet asiaa papereihin. Edeltävän huomioon ottaen herää väkisinkin kysymys, kuinka tosissaan keskustalaiset itse asiassa tämän asian kanssa ovat.

Arvoisa puhemies! Keskustan ulostulo on kummallinen, sillä hallituksen suhtautumisessa lyijyasetukseen ei ole mitään epäselvää. Tässä välissä lienee syytä kerrata, mitä pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmakirjaus aiheesta sanoo. Lainaus sivulta 163: ”Hallitus vaikuttaa Euroopan unionin lyijynkäyttökiellon valmisteluihin siten, ettei se haittaa vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimintaedellytyksiä. Vapaaehtoinen maanpuolustus ja maanpuolustusvalmiuksia tukeva urheiluammunta tulee rajata kiellon soveltamisalan ulkopuolelle. Hallitus toimii aktiivisesti ampumaratojen saamiseksi pois rajoituksen piiristä eikä hyväksy Euroopan unionin lyijynkäyttökiellon ja -rajoitusten laajentamista luoteihin.” Siis tämä on aivan päivänselvä asia, mitä tämä hallitus ajaa.

Hallituksen lisäksi myös eduskunnan puolustusvaliokunta on linjannut asiasta vuosien mittaan useampaan otteeseen. Valiokunta totesi yksimielisessä lausunnossaan tämän vuoden, 2024, syyskuussa, että Euroopan unionin lyijyasetuksen voimaantulo ei saa heikentää reserviläisjärjestöjen ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimintaedellytyksiä eikä harjoitustoimintaa. Tästä suomalaiset eduskuntapuolueet ovat siis yhtä mieltä. Keskustalta oli tuossakin kokouksessa edustus. Onkohan tämä kokonaan heiltä unohtunut? Mikä on se ongelma, jota te haluatte tällä lausumaehdotuksella korjata, hallituksen ja eduskunnan tahtotilassa kun ei ole mitään vikaa?

Vielä haluan palata keskustan entisen puheenjohtajan ja entisen pääministerin Juha Sipilän sanoihin. Hän lainasi virassa vielä ollessaan vuonna 2016 keskustan, silloisen Maalaisliiton, perustajaa ja ideologia Santeri Alkiota. ”Alkio aika ajoin pelkäsi, että Maalaisliittokin ’menee sinne kuin puolueet yleensä: vain valtakilpailuun, vaalikilpailuun, kykykilpailuun, suunsoittokilpailuun. Ja silloin kun näin käy, pysähtyy kehitys.” Opposition toimintaa tällä kaudella sivusta seuranneena voisin todeta, että edellä mainitut alkiolaiset lausahdukset olisi keskustalaisten varmaan hyvä muistaa myös tällä vaalikaudella. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

18.21 Juha Hänninen kok: Arvoisa herra puhemies! Kansallinen turvallisuus on valtion tärkein tehtävä. Turvallisuus on kaiken toiminnan perusta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan muistuttaa meitä siitä, että rauha ja vakaus eivät ole itsestäänselvyksiä. Suomen on oltava valmis puolustamaan itseään ja kansalaisiaan kaikissa tilanteissa. Tässä tilanteessa hallituksen budjettiesitys puolustusministeriön hallinnonalalle on oikea ja vastuullinen. Määrärahat nousevat ensi vuonna lähes 550 miljoonalla eurolla. Puolustusbudjettimme on nyt Naton tavoitteen mukaisesti yli kaksi prosenttia bruttokansantuotteesta. Tämä ei ole vain velvoite vaan välttämättömyys muuttuneessa turvallisuusympäristössä.

Arvoisa puhemies! Hallitus panostaa erityisesti Suomen puolustuksen vahvistamiseen ja Naton yhteisen puolustuksen integrointiin. Tämä näkyy muun muassa 1,8 miljardin euron investointina monitoimihävittäjiin. Ilmapuolustus on keskeinen osa maanpuolustustamme ja suorituskykyä, joka kattaa maamme ja sen kansalaiset. Hävittäjähankinnalla turvaamme Suomen puolustuksen vuoteen 2060 saakka. Samalla kehitämme Puolustusvoimiemme kykyä ottaa vastaan liittolaisten joukkoja ja tukea Naton toimintoja Suomessa. Nato-jäsenyyteen liittyvät investoinnit, kuten Maavoimien johtoportaan perustaminen ja joukkojen vastaanottovalmiuden kehittäminen, vahvistavat Suomen puolustusta ja turvallisuutta. Olemme osa Naton yhteistä pelotetta, ja meidän roolimme liittokunnassa on aktiivinen ja vastuullinen.

Arvoisa puhemies! Turvallisuuden ylläpitäminen ei rajoitu vain varusteisiin ja teknologiaan. Maanpuolustustahto ja kansalaisten osallistuminen ovat Suomen puolustuskyvyn kulmakiviä. Siksi olen erityisen tyytyväinen siihen, että hallitus tukee maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toimintaa. Maanpuolustuskoulutusyhdistys saa lisämäärärahoja, ja reserviläistoimintaan panostetaan kansallisesti ja kansainvälisesti. Tämä on arvokasta, sillä se luo yhteishenkeä ja valmiutta koko Suomen kansalle. Samalla hallitus huolehtii ampu-
maratojen toimintaedellytyksistä. Ampumaradat ovat välttämättömiä niin Puolustusvoimille, reserviläisille kuin vapaaehtoisille maanpuolustajille. Tavoite on selvä: tuhat toimivaa ampu-
marataa vuosikymmenen loppuun mennessä.

Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuus rakentuu vakaalle pohjalle. Oma vahva puolustusliittolaisten tuki ja kansallinen maanpuolustustahto muodostavat sen perustan. Hallitus on osoittanut, että vaikeinakaan talousaikoina turvallisuudesta ei tingitä. Kansallinen puolustuskyky on kaiken ytimessä. Meidän velvollisuutemme on katsoa eteenpäin ja huolehtia, että Suomi on turvallinen maa myös tuleville sukupolville. Tämä budjetti on askel juuri oikeaan suuntaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kopra, olkaa hyvä.

18.25 Jukka Kopra kok: Arvoisa puhemies! Tässä haastavassa ja jännitteisessäkin geopolitisessa tilanteessa hallituksen esitys valtion vuoden 25 talousarvioksi puolustusministeriön osalta on vastuullinen ja tarpeellinen. Se osoittaa selkeästi, että kansallisesta puolustuksesta ei tingitä, että Suomen puolustuskykyä kehitetään määrätietoisesti ja osana Naton yhteistä puolustusta.

Puolustusministeriön budjettiesitys, noin 6,5 miljardia euroa, sisältää merkittäviä panostuksia sotilaalliseen maanpuolustukseen, kuten hävittäjähankintaamme, Nato-jäsenyyden velvoitteiden täyttämiseen ja niin edelleen. Erityisesti Nato-määrärahat, joilla edistetään joukkojen vastaanottoa ja yhteensovitusta, ovat investointi turvallisuuteen ja puolustusvalmiuteen. On syytä kiittää hallitusta ja puolustusministeriötä ja -ministeriä siitä, että

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

menot pidetään Naton tavoitteen mukaisella vähintään kahden prosentin tasolla, ja itse asiassa Suomen osalta menemme sen ylikin. Tämä on selkeä signaali siitä, että Suomi hoi-taa velvoitteensa liittolaisena. Samalla se vahvistaa omaa kansallista puolustustamme ti-lanteessa, jossa itänaapurimme toiminta on arvaamatonta ja kansainvälinen turvallisuusti-lanne yhä jännittyneempi.

Arvoisa puhemies! Erityisen myönteistä hallituksen talousarvioesityksessä on se, että ampumaratojen toiminnan turvaamiseen on kiinnitetty huomiota ja että hallitus pyrkii vauhdittamaan lainsäädännön sujuvoittamista. Tämä on tärkeä asia vapaaehtoisien maan-puolustuksen, reserviläistoiminnan ja myös metsästyksen kannalta. Myös Suomen sitoutu-minen Ukrainan tukemiseen niin puolustusmateriaalin kuin humanitääriseen avunkin osalta on ehdottoman oikea linja. Hallituksen päätökset osoittavat, että Ukraina ei ole yksin. So-dan opit myös siirretään osaksi Suomen puolustuksen kehittämistä, mikä on tärkeää, kun siellä Ukrainan taistelukentillä on opittavissa uusia asioita koko ajan.

Haluaisin tähän lopuksi todeta, että talousarvio tosiaan turvaa Suomen puolustusval-miutta ja kansallista turvallisuutta hyvin. Hallituksen linja on vastuullinen ja johdonmukai-nen ja luo vahvaa pohjaa tulevaisuuden puolustukselle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, edustaja Vikman on poissa. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

18.27 Juha Viitala sd: Arvoisa puhemies! Maamme puolustuksesta ja turvallisuudesta huolehtiminen on tavoite, jonka me kaikki jaamme tässä salissa. Kun naapurimme käy jo kolmatta vuotta julmaa hyökkäyssotaa Ukrainassa, korostuu oman puolustuksemme ja val-miutemme vahvistamisen tarve entisestään. Oman puolustuksemme vahvistamisen lisäksi paras turvamme on tukea Ukrainaa myös ase-in niin kauan kuin maahan oikeudenmukai-nen rauha saadaan. Ukrainan voitto on myös meidän voittomme.

Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut merkittävästi Venäjän hyökkäyssodan myötä. On tärkeää, että pidämme kiinni Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan peruspila-reista: itsenäisyyden ja alueellisen koskemattomuuden turvaamisesta, sotilaallisten kon-fliktien ennaltaehkäisystä sekä kansalaisten turvallisuuden ja hyvinvoinnin takaamisesta. Naton jäsenyys antaa Suomelle historiallisen vahvan turvallisuuspoliittisen ankkurin, mut-ta se myös velvoittaa meitä. Meidän on pidettävä huolta kansallisesta puolustuskyvystäm-me ja osallistuttava aktiivisesti liittokunnan yhteisiin tehtäviin. Tämä tarkoittaa sekä puo-lustusbudjetin riittävyyden varmistamista että kahden- ja monenvälisen puolustusyhteis-työn kehittämistä erityisesti Yhdysvaltojen sekä Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kanssa.

Nato-jäsenyyden myötä Suomi sitoutui pitämään puolustusbudjettinsa vähintään kah-dessa prosentissa bruttokansantuotteestamme. Vuoden 2025 puolustusbudjetiksi esitetään noin 6,5 miljardia euroa, mikä on noin kaksi ja puoli prosenttia bkt:stä. Tämä vastaa hyvin tuohon haarukkaan, mutta on tärkeää, että taso pysyy myös tulevaisuudessa Naton vaati-malla tasolla. On myös mahdollista, että Naton vaatimustaso nousee maailmantilanteiden seurauksena. Meidän on yhdessä varmistettava, että Suomen puolustuskyky säilyy vahva-na ja ajanmukaisena muuttuvan turvallisuusympäristön haasteisiin vastaamiseksi. — Kii-tos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Budjetin alikohta PTK 137/2024 vp

Pääluokan käsittely keskeytettiin.